

ODSTREL VOLKOV NE PREPREČUJE ŠKOD

Objavljeni rezultati raziskave

Sporočilo za medije
Ljubljana, 19-10-2011

Škoda, povzročena na drobnici zaradi napadov volkov, je ena glavnih težav pri upravljanju volka. V Sloveniji je bil do sedaj odstrel volkov eden izmed glavnih ukrepov za zmanjševanje te škode. Vendar učinkovitost odstrela pri nas še ni bila nikoli raziskana.

Te dni je bil objavljen izvirni znanstveni članek z naslovom »Učinkovitost odstrela volkov (*Canis lupus*) kot ukrepa za zmanjševanje škode na domačih živalih«. V tej raziskavi so raziskovalci Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani in Zavoda za gozdove Slovenije v okviru projekta SloWolf (www.volkovi.si) analizirali, ali je zakoniti odstrel 51 volkov v zadnjih 10 letih vplival na število povzročenih škod. **Raziskava ni pokazala nobenega vpliva odstrela volkov na število škodnih primerov.**

Učinkov odstrela ni bilo zaslediti niti pri primerjavi najbolj ekstremnih let. Npr. po največjem odstrelu volkov leta 2006 se škode niso zmanjšale, ampak celo narastle, medtem ko so se škode po letu 2008, ko odstrela volkov ni bilo, nekoliko zmanjšale.

Razlog za ta opažanja je najverjetneje iskati v zakonitostih socialnega sistema volkov. Volkovi brez človekovega poseganja namreč zaradi teritorialnega vedenja preprečujejo prisotnost tujih volkov na svojem teritoriju in tako lokalno sami uravnavajo svojo številčnost. V primeru odstrela dominantnega osebka pa trop pogosto razpade in mlajši člani tropa oziroma drugi volkovi nadomestijo odstreljene živali. Ti volkovi so pri lovu običajno manj izkušeni in zato pogosteje plenijo lažje ulovljive slabo oz. nezaščitene domače živali. Zato se, v nasprotju s pričakovanjem, škode po odstrelu včasih še povečajo.

Na obseg škod precej pomembnejše kot odstrel vplivajo drugi dejavniki, kot npr.: varovanje živine, število drobnice v življenjskem okolju volkov, prostorska razširjenost populacije volka, morda pa tudi načrtne zlorabe odškodninskega sistema nekaterih posameznih rejcev drobnice.

Prikazani rezultati iz Slovenije se ujemajo z raziskavami iz tujine, ki enotno ugotavljajo, da (v nasprotju s splošnim prepričanjem!) trajnostni odstrel volkov ne zmanjšuje škod na domačih živalih. Odstrel volkov dejansko postane učinkovit šele, ko na večjem območju iztrebimo vse trope volkov, kar pa danes iz etičnih in zakonodajnih razlogov ni sprejemljivo.

Zato stroka priporoča, da se za zmanjševanje škode **več pozornosti nameni ukrepom, ki so se pri preprečevanju škod že izkazali za zelo učinkovite**, npr.: boljše varovanje drobnice ali prehod na manj konfliktno rabo prostora. Vsaj delna učinkovitost odstrela bi se morda, zaradi sprememb v vedenju volkov, lahko zagotovila z odstrelom na samih pašnikih, vendar pa je takšen odstrel le redko izvedljiv.

Kljub neučinkovitosti odstrela z namenom preprečevanja škod pa je odstrel v manjšem obsegu lahko smiseln za zmanjševanje nezakonitega odstrela, povečevanja tolerance nekaterih skupin ljudi do volkov in odstranjevanje konfliktnih živali, če se te pojavijo (npr. s steklino obolelih živali in križancev s psi).

Članek je bil objavljen v zadnji številki slovenske znanstvene revije Zbornik gozdarstva in lesarstva. V celoti je dostopen na tej povezavi:

<http://www.volkovi.si/images/stories/Miha/krofel%20et%20al.%202011%20-%20effectiveness%20of%20wolf%20culling%20-%20zbg1.pdf>

KONTAKT: Anamarija Žagar

Email: anamarija.zagar@gmail.com

Tel.: 051 228 717

Spletna stran: <http://www.volkovi.si>

Številka projekta: LIFE08 NAT/SLO/000244

Koordinator projekta: Univerza v Ljubljani

Partnerji projekta: Zavod za gozdove Slovenije in Dinaricum – Društvo za ohranjanje, raziskovanje in trajnostni razvoj Dinaridov

Sofinancerji projekta: Evropska komisija, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano